

Stichting
Bedrijfstakpensioenfonds
Mode- Interieur- Tapijt- en
Textielindustrie

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Mode-, Interieur-,
Tapijt- en Textielindustrie
Akerstraat 92, 6411 HD Heerlen
Postbus 4471, 6401 CZ Heerlen
Telefoon: 045 - 5763 333
Telefax: 045 - 5741 117

Ingeschreven in het Handelsregister van de
Kamer van Koophandel en Fabrieken
onder nummer 41095737

Verkort jaarverslag over het boekjaar
1-1-2008 t/m 31-12-2008

Inhoud

	Pagina
Bestuur en organisatie ultimo 2008	5
Meerjarenoverzicht	7
Bestuursverslag	
Algemeen	9
Pensioenen	11
Ontwikkelingen bij Bpf MITT in 2008	13
Beleggingen	25
Bestemming van het saldo	29
Jaarrekening	
Balans per 31 december	32
Staat van baten en lasten	34
Kasstroomoverzicht	36
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	37
Overige gegevens	
Gebeurtenissen na balansdatum	41
Financiering	41
Resultaatbestemming	41
Uitvoering	42
Actuariële verklaring	43

Bestuur en organisatie ultimo 2008

Bestuur

<i>Leden werkgevers</i>	<i>Functie</i>	<i>Namens</i>
F. Keun	Voorzitter even jaren	MODINT
mw. N.L. Hofman		MODINT
J. Hasselman		MODINT
H.J.A. Marsman	per 1-8-2008	MODINT
<i>Leden werknemers</i>		
A.A.J.M. Dahlmans	Secretaris even jaren	FNV Bondgenoten
Th. Katerberg		CNV Bedrijvenbond
E.J. Jansen	tot 1-8-2008	De Unie
J.A. Spruijt	per 1-8-2008	De Unie
P. Greveling	tot 1-7-2008	FNV Bondgenoten
mw. C.H.L. Kwakkelstein	per 1-7-2008	FNV Bondgenoten
<i>Voorzitter 2008</i>		
F. Keun		
<i>Secretaris 2008</i>		
A.A.J.M. Dahlmans		

Deelnemersraad

<i>Leden namens deelnemers</i>	
J. Eekhof	(Secretaris)
mw. P. Huberts	
M.C.J. Verstraten	
<i>Leden namens gepensioneerden</i>	
T. Mooiweer	(Voorzitter)
W. Smits	
A.D. de Vries	

Verantwoordingsorgaan

J. Buitink	(Voorzitter)	namens deelnemers
W.A.S. Staffhorst	(Secretaris)	namens gepensioneerden
H. van Dalflen		namens werkgevers

Organisatie

Beleggingscommissie	J. Hasselman, E.J. Jansen, en v.a. 1-8-2008 J.A. Spruijt P. Greveling, en v.a. 1-7-2008 mw. C.H.L. Kwakkelstein J.E.M. Wehmeijer
Adviseur beleggingscommissie	Watson Wyatt B.V. te Amstelveen
Incasso/Aansluitings- en Vrijstellingscommissie	mw. N.L. Hofman, A.A.J.M. Dahlmans
Uitbestedingscommissie	mw. N.L. Hofman, T. Katerberg
Communicatiecommissie	mw. N.L. Hofman, T. Katerberg
Accountant	KPMG Accountants N.V. te Utrecht
Waarmerkend en adviserend actuaris	Watson Wyatt B.V. te Purmerend
Vermogensbeheer en Beleggingsadministratie	MN Services N.V. te Rijswijk
Administratie en bestuursadvisering	AZL N.V. te Heerlen
Raad van Deelnemers Stichting AZL Samenwerkende Pensioenfondsen	mw. N.L. Hofman, E.J. Jansen (tot 1-8-2008)

Meerjarenoverzicht

	2008	2007	2006
Aantallen			
Aangesloten ondernemingen	1.022	947	892
Deelnemers	12.976	14.254	13.688
Gewezen deelnemers	64.654	87.668	95.859
Pensioengerechtigden	39.790	37.956	36.013
Financiële gegevens (in duizenden euro)			
Voorziening pensioenverplichtingen			
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds	977.326	759.246	697.029
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	7.556	7.596	8.272
	984.882	766.842	705.301
Overige technische voorzieningen	5.809	7.798	12.344
Reserves			
Extra reserve	-75.744	270.737	230.558
Bestemmingsreserve SUT	7.982	10.870	1.541
Bestemmingsreserve ROOT	5.225	6.095	3.381
Bestemmingsreserve RAM	-415	6.581	6.245
Bestemmingsreserve dekkingsgraad Confectie	7.823	9.059	9.212
	-55.129	303.342	250.937
Totale premiebijdragen	58.651	53.190	46.271
Pensioenuitkeringen	50.131	46.201	39.161

	2008	2007	2006
Beleggingen			
Beleggingen ¹⁾	998.377	993.392	966.580
Beleggingsopbrengsten	-147.892	13.275	52.242
Rendement op basis van total return	-13,66%	1,06%	6,23%
Z-score	-3,53	-0,17	0,38
Toeslagverlening			
Actieven	0,00%	1,50%	1,50%
Gewezen deelnemers	0,00%	1,29%	1,50%
Pensioengerechtigden	0,00%	1,29%	1,50%
Dekkingsgraad	92,2%	135,7%	133,1%

1) Inclusief lopende intrest en liquide middelen.

Bestuursverslag

Algemeen

Inleiding

In overeenstemming met de statuten van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Mode-, Interieur-, Tapijt- en Textielindustrie (Bpf MITT) wordt hierbij verslag uitgebracht over het jaar 2008. Dit is het derde verslag van het fonds, dat per 1 januari 2006 is ontstaan uit de fusie tussen de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Textielindustrie (Bpf Textiel) en de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Confectie-Industrie (SBC).

De in het verslag genoemde bedragen luiden in duizenden euro, tenzij anders is aangegeven.

Doelstelling

Doel van het fonds is het treffen van pensioenvoorzieningen conform het pensioenreglement van het fonds en oudedagsvoorzieningen conform de in de bedrijfstak MITT van toepassing zijnde regelingen als bedoeld in de SUC- en de SUT-regeling en de RAM-regeling overeenkomstig de bepalingen van de statuten.

Het bestuur stelt de reglementen van Bpf MITT vast en wijzigt deze zonedig. Bpf MITT voert ook alle pensioenrechten uit die voor de fusie zijn opgebouwd bij haar rechtsvoorgangers. Het fonds verricht slechts activiteiten in verband met pensioen en werkzaamheden die daarmee in verbinding staan. Er worden geen grensoverschrijdende activiteiten uitgevoerd.

Bestuur

Het bestuur draagt de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van de reglementen en het daarbij behorende pensioen- en beleggingsbeleid. Het bestuur bestaat uit acht personen, van wie vier leden namens werkgevers en vier leden namens werknemers. Werkgeversorganisaties en werknemersorganisaties leveren beurtelings de voorzitter en de secretaris. De functies van voorzitter en secretaris

worden bekleed voor de periode van één jaar. In het verslagjaar trad de heer F. Keun namens de werkgevers op als voorzitter.

Het bestuur is vier maal in vergadering bijeen geweest. Daarnaast zijn de commissies uit het bestuur diverse malen bijeen geweest. In de eerste bestuursvergadering van het verslagjaar zijn de leden van de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan na een selectieprocedure door het bestuur benoemd.

In het verslagjaar is verder invulling gegeven aan de rol die het bestuur van het fonds heeft om volgens de principes voor goed pensioenfondsbestuur (PFG-principes) op heldere wijze inrichting te geven aan de begrippen als goed bestuur, verantwoording en intern toezicht.

In het kader van goed pensioenfondsbestuur heeft het bestuur in 2009 de invulling van het intern toezicht geagendeerd. Het interne toezicht zal worden ingevuld door middel van een visitatiecommissie die eenmaal in de drie jaar het functioneren van het pensioenfonds zal gaan evalueren en toetsen. Het gaat dan om een beoordeling van de beleids-, bestuursprocedures en -processen en de controleomgeving van het fonds. Tevens behelst het een beoordeling van de wijze waarop het fonds wordt aangestuurd alsmede een beoordeling van de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn.

Overeenkomstig de principes voor goed pensioenfondsbestuur heeft het bestuur in zijn statuten een procedure opgenomen teneinde het eigen functioneren, zowel van het bestuur als geheel als van de individuele bestuursleden, periodiek te evalueren. De zelfevaluatie van het bestuur over het verslagjaar heeft in de tweede vergadering van 2009 plaatsgevonden. Daarnaast besteedt het bestuur actief aandacht aan deskundigheidsbevordering van

bestuursleden en leden van de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan. Het bestuur heeft voor een zogenaamde 0-meting van de deskundigheid in het verslagjaar gebruik gemaakt van de kennisreflector van SPO (Stichting Pensioen Opleidingen).

Het bestuur is van mening dat in het verslagjaar zo veel als mogelijk is voldaan aan de meest recente principes van goed pensioenfondsbestuur en dat het heeft gezorgd voor een integere bedrijfsvoering. In 2009 zal het bestuur onveranderd aandacht aan de principes voor goed pensioenfondsbestuur blijven besteden.

Deelnemersraad

In de eerste bestuursvergadering van het verslagjaar is de deelnemersraad door het bestuur benoemd. De deelnemersraad bestaat uit zes leden, van wie drie de actieve deelnemers en drie de gewezen deelnemers en gepensioneerden vertegenwoordigen.

In april 2008 heeft een kennismakingsbijeenkomst van de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan met een aantal bestuursleden van Bpf MITT plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst is een toelichting op de organisatie van Bpf MITT gegeven en de taak die de deelnemersraad binnen deze organisatie heeft.

De deelnemersraad adviseert het bestuur over diverse aangelegenheden die het fonds betreffen, zoals het communicatiebeleid en het premie- en toeslagbeleid. De taak van de deelnemersraad wordt omschreven in het Reglement deelnemersraad.

De deelnemersraad vergaderde in het verslagjaar vijf keer, waarvan twee keer samen met het bestuur. Het verslagjaar stond voor de deelnemersraad vooral in het teken van opleiding om de kennis over pensioenvraagstukken te vergroten. Daarnaast heeft de raad onder meer advies uitgebracht over het UPO 2008, het benodigde herstelplan voor DNB en de toeslagverlening over 2008.

Verantwoordingsorgaan

In de eerste bestuursvergadering van het verslagjaar is het verantwoordingsorgaan door het bestuur benoemd. Het verantwoordingsorgaan bestaat uit drie leden. Zij vertegenwoordigen respectievelijk de actieve deelnemers, de gewezen deelnemers en gepensioneerden

en de werkgevers. In april 2008 heeft een kennismakingsbijeenkomst van de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan met een aantal bestuursleden van Bpf MITT plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst is een toelichting op de organisatie van Bpf MITT gegeven en de taak die het verantwoordingsorgaan binnen deze organisatie heeft. De taak van het verantwoordingsorgaan wordt omschreven in het Reglement verantwoordingsorgaan.

Het bestuur zal jaarlijks verantwoording afleggen aan het Verantwoordingsorgaan als vertegenwoordiger van de bij het fonds betrokken (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers.

Het verantwoordingsorgaan vergaderde in het verslagjaar twee keer, waarvan één maal samen met het bestuur. Daarnaast hebben twee leden van het verantwoordingsorgaan deelgenomen aan een opleiding om de pensioenkennis te vergroten. Het verantwoordingsorgaan heeft in het verslagjaar een oordeel uitgebracht over het door het bestuur in 2007 gevoerde beleid.

Oordeel verantwoordingsorgaan verslagjaar 2007

Het verantwoordingsorgaan is van oordeel dat het bestuur haar taken in 2007 naar behoren heeft uitgevoerd. Het verantwoordingsorgaan heeft geen nadere opmerkingen ten aanzien van het premie-, toeslag- en beleggingsbeleid. Het verantwoordingsorgaan is van oordeel dat de implementatie van nieuwe bepalingen in verband met de inwerkingtreding van de Pensioenwet naar behoren is verlopen. Het verantwoordingsorgaan onderstreept de positieve ontwikkeling van de financiële positie van Bpf MITT in 2007. Het bestuur heeft het positieve oordeel van het verantwoordingsorgaan in dank aanvaard.

Beleggingscommissie

Het fonds heeft de voorbereiding voor en het toezicht op de uitvoering van het vermogensbeheer gedelegeerd aan de beleggingscommissie. Momenteel bestaat de commissie uit vier personen, waarvan één niet-bestuurslid. Periodiek rapporteert de beleggingscommissie aan het bestuur door de behandeling van de kwartaalrapportage vermogensbeheer en het verslag van de commissie in de vergaderingen van het fonds.

De beleggingscommissie komt minimaal eenmaal per kwartaal bijeen of zoveel vaker als de ontwikkeling van

de beleggingen, van de financiële markten of andere omstandigheden vereisen.

Uitbestede werkzaamheden

Administratie

De administratie wordt uitgevoerd door AZL N.V. te Heerlen. AZL draagt zorg voor de volgende zaken:

- de pensioen- en deelnemersadministratie;
- de financiële administratie;
- de jaarverslaglegging;
- de bestuursondersteuning en bestuursadvisering.

AZL verstrekt jaarlijks een SAS 70 type II rapportage. Het betreft een rapportage over de resultaten van een SAS 70-audit die bij AZL heeft plaatsgevonden en die gericht is op de opzet en het bestaan van de beheers- en controlemaatregelen, processen en procedures van AZL.

Vermogensbeheer

Het vermogensbeheer is opgedragen aan Mn Services Vermogensbeheer N.V. te Rijswijk. Deze partij heeft over de periode 1 januari 2008 tot en met 31 december 2008 eveneens een SAS 70 rapport type II verstrekt. Hierin is het bestaan en de effectieve werking van de bij MN Services Vermogensbeheer N.V. bestaande beheersingsmaatregelen beschreven. De verklaring bevestigt dat de controledoelstellingen gerealiseerd zijn en de beschreven beheersmaatregelen toereikend blijken.

Waarmerking en advisering

Actuarial

Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen uitvoerende, adviserende en waarmerkende werkzaamheden. De uitvoerende werkzaamheden worden verzorgd door AZL. Het bestuur heeft de adviserende werkzaamheden en de waarmerkende werkzaamheden in het verslagjaar opgedragen aan Watson Wyatt B.V. te Purmerend. Watson Wyatt draagt zorg voor een goede functiescheiding, waardoor de adviserende werkzaamheden en de waarmerkende werkzaamheden worden uitgevoerd door verschillende personen.

Accountant

De controle van de jaarrekening is toevertrouwd aan KPMG Accountants N.V. te Utrecht.

Pensioenen

Algemene ontwikkelingen

Een jaar met twee gezichten

Het verslagjaar is een jaar met twee gezichten, een jaar van grote tegenstellingen.

De eerste helft stond nog in het teken van de Pensioenwet (PW) en de vertaling van deze wet en uitvoeringsbesluiten in de diverse basisdocumenten van het pensioenfonds. Bij veel pensioenfonds kon het eigen implementatieproces, met instemming van De Nederlandsche Bank (DNB), pas in het eerste kwartaal van het onderhavige verslagjaar worden afgerond, met als sluitstuk de aanpassing van de actuariële en bedrijfstechnische nota.

Het grootschalige wetgevingsproces kreeg daarna te maken met een nasleep van enkele resterende onderwerpen die nog om nadere regelgeving vroegen. Zo bleek het nodig dat een groot aantal technische onvolkomenheden in de PW moest worden gerepareerd. Dit werd gerealiseerd bij de zogenaamde Veegwet Pensioenwet. Daarnaast kwam de regelgeving met betrekking tot het toeslagenlabel en de consistentie-eis ten aanzien van de voorwaardelijkheid van de toeslagverlening tot een voltooiing.

In het verslagjaar werden verder aanpassingen van de UPO-modellen tot stand gebracht. De Stichting Pensioenregister is opgericht, waarna de pensioen- en verzekeringssector werd geïnformeerd over de doelstellingen van het register, met inbegrip van een eerste heffing ter financiering van dit nieuwe instituut.

Kredietcrisis zet pensioensector op zijn kop

In schril contrast met de hiervoor genoemde pensioentechnische vervolmaking van het wettelijke kader werd in de tweede helft van het verslagjaar de gehele financiële wereld geconfronteerd met een ongekende kredietcrisis die, begonnen in de Verenigde Staten, zich als een inktvlek wereldwijd uitbreidde. Diverse Amerikaanse hypotheekbanken, zakenbanken en verzekeraars stortten als een kaartenhuis in en sleurden in hun val hun aandeelhouders

mee. Eens te meer bleek de grote continentenoverschrijdende verwevenheid van deze wereld.

De turbulentie op de financiële markten heeft ook de positie van de pensioenfondsen geraakt. De kredietcrisis heeft de dekkingsgraden onder grote druk gezet. Tegelijk met de kredietcrisis speelde de neerwaartse ontwikkeling van de marktrente. Door een sterke daling van deze rente moest de voorziening pensioenverplichtingen hoger worden gewaardeerd, hetgeen vervolgens leidde tot een verdere daling van de dekkingsgraden. Veel pensioenfondsen, met al een reservetekort, raakten daardoor verder achterop en kwamen in een situatie van onderdekking terecht. In het hoofdstuk 'De Financiële crisis en de positie van het fonds' wordt hierop nader ingegaan.

Het Financieel Toetsingskader uit de PW is in het verslagjaar direct zwaar op de proef gesteld. In eerste instantie klonk er nog een gematigde reactie van DNB dat de wetgeving voldoende ruimte bood om adequaat te reageren op de onzekere tijden. De toezichthouder gaf in een circulaire van 13 oktober 2008 aan dat het verstandig was in geval van een daadwerkelijk reserve- of dekkingstekort de noodzaak van het opstellen van een lange- of kortetermijnherstelplan geen overhaaste beslissingen te nemen. Uitdrukkelijk wees DNB erop dat pensioenfondsen wettelijk niet verplicht waren hun beleggingsbeleid aan te passen. De toezichthouder achtte het voorts te vroeg om algemeen geldende uitspraken te doen over de invloed van de kredietcrisis op de toeslag en premiestelling door pensioenfondsen. Daarvoor was de marktsituatie te onzeker.

Ruim een maand later moest DNB, als gevolg van een snel verdergaande verslechtering van de dekkingsgraden van pensioenfondsen, in een brief van 18 november 2008 besluiten om meer tijd te geven voor het opstellen van herstelplannen. De indieningstermijn werd uitgesteld tot 1 april 2009. De toezichthouder was van oordeel dat de volatiliteit op de financiële markten en de gebrekkige liquiditeit in meerdere relevante deelmarkten een goede inschatting van te nemen maatregelen moeilijk maakten. Wel moesten de pensioenfondsen doorgaan met de voorbereiding van noodzakelijke maatregelen, waarbij men moest uitgaan van realistische aannames. In de brief van 18 december 2008 kwam DNB met nadere instructies over de wijze waarop de herstelplannen moeten worden aangeleverd. De besturen moeten de financiële

positie van hun fondsen actief monitoren en deze binnen enkele werkdagen na afloop van iedere maand melden aan DNB. Illustratief voor de onrust aan het einde van het verslagjaar was een snel opkomende discussie over de werkbaarheid van de rentetermijnstructuur voor de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen, die door DNB weer de kop ingedrukt werd.

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) volgde op zijn toezichtterrein DNB door aan te kondigen dat de gedragstoezichthouder niet vóór 1 april 2009 zal controleren of het toeslagenlabel in alle communicatie-uitingen van het pensioenfonds is opgenomen. In maart 2009 heeft de AFM aangekondigd dat zij in heel 2009 afziet van controle op het toeslagenlabel. De AFM vindt namelijk dat een heldere communicatie met de deelnemers over de gevolgen van de crisis en de eventuele herstelplannen voor toeslag, premies, behoud van rechten, en waardeoverdracht hoge prioriteit heeft. Voorwaarde voor de fondsen voor het niet gebruiken van het toeslagenlabel in 2009 is dat zij de zogenaamde 'modelbrief' in het tweede kwartaal van 2009 aan hun belanghebbenden versturen.

In het hierna volgende fondsspecifieke hoofdstuk zal nader worden ingegaan op de specifieke financiële situatie van het Bpf MITT. Voor zover mogelijk zal in dat hoofdstuk reeds worden ingegaan op de maatregelen die het bestuur van het pensioenfonds in het kader van het herstel in het volgende boekjaar inmiddels heeft genomen.

Algemene Pensioeninstelling

Nederland wordt binnen de Europese Unie wel eens getypeerd als 'gidsland op pensioenterrein' vanwege de decennialange kennis en ervaring op het gebied van de organisatie en uitvoering van kapitaalgedekte pensioenvoorzieningen. Deze kennis en ervaringen zouden binnen een Europese, interne markt van pensioenuitvoeringsorganisaties veel beter moeten worden benut en ten dienste gesteld aan buitenlandse pensioenregelingen. Om dit te bereiken is door het kabinet-Balkenende de algemene pensioeninstelling geïntroduceerd. In het verslagjaar is een onderdeel van deze instelling daaruit gelicht en met voorrang behandeld. Minister Donner van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft een wetsvoorstel gereed, waarbij een (Nederlands) pensioenuitvoeringsvehikel wordt opgetuigd, waarmee buiten-

landse defined contribution regelingen kunnen worden uitgevoerd. In het volgende verslagjaar moet deze uitvoeringsvorm zijn wettelijke beslag krijgen.

De tot nu toe ontwikkelde algemene pensioeninstelling blijkt de mogelijkheid te bieden om deze instelling louter voor 'binnenlands' gebruik aan te wenden. Bijvoorbeeld door kleine ondernemingspensioenfonds.

Principes voor goed pensioenfondsbetuur en medezeggenschap gepensioneerden worden geëvalueerd

Voor het einde van het verslagjaar heeft een onafhankelijk onderzoeksbureau grotendeels de gegevensinzameling kunnen afronden, op basis waarvan een evaluatie zal plaatsvinden van de Principes voor goed pensioenfondsbetuur en het medezeggenschapsconvenant.

Ondertussen is gebleken dat de medezeggenschap van gepensioneerden binnen de organisatie van pensioenfonds, een onderwerp dat reeds enkele decennia aandacht opeist, nog lang niet in rustiger vaarwater gekomen. Vanuit de Tweede Kamer is in het verslagjaar door de leden Blok (VVD) en Koser Kaya (D66) het initiatief genomen om de positie van de gepensioneerden verder te verbeteren. Door sociale partners is echter verzocht om dit wetsvoorstel bij de hiervoor genoemde evaluatie te betrekken. Naar het zich thans laat aanzien zullen de evaluaties en wellicht daaruit voortvloeiende beleidsvoorstellen in het voorjaar van het volgende verslagjaar aan de orde worden gesteld.

Geen voortgang met de Europese pensioendossiers

In het verslagjaar kon geen noemenswaardige voortgang in de Europese pensioendossiers worden gemeld. De conceptrichtlijn 'Portability' stuitte op verzet van meerdere lidstaten en kon vanwege de vereiste unanimiteit voor aanvaarding in zijn huidige vorm en inhoud niet verder worden gebracht. Solvency II blijft als een zwaard van Damocles boven de pensioenfondsen hangen. De discussie of het toezichtkader voor verzekeraars ook zou moeten gelden voor pensioenfonds blijft bij tijd en wijle opspelen. In dit kader is wel een technische aanpassing van de Pensioenfondsrichtlijn in de maak.

Ontwikkelingen bij Bpf MITT in 2008

In het verslagjaar heeft het bestuur naast de verdere invulling van de medezeggenschap en de principes voor goed pensioenfondsbetuur (PFG-principes) veel aandacht moeten besteden aan de gevolgen van de kredietcrisis.

De Financiële crisis en de positie van het fonds

De financiële crisis heeft ook forse impact gehad op de financiële positie van Bpf MITT, net als bij de meeste pensioenfonds in Nederland. Zo maakten op donderdag 29 januari 2009 de grote pensioenfonds hun dekkingsgraad bekend. Gezamenlijk brachten zij een eenduidig negatief beeld naar buiten. Bij de meeste fonds lag de dekkingsgraad tussen de 85% en de 100%. De oorzaken van de daling van de dekkingsgraad waren tweeledig. Naast de fors tegenvallende beleggingsrendementen heeft de daling van de langetermijnrente de daling van de dekkingsgraad in 2008 versterkt.

Dekkingsgraad

Als gevolg van de overgang naar de marktwaardering van de verplichtingen, is de hoogte van de voorziening afhankelijk van rentewijzigingen. Gedurende de tweede helft van het boekjaar 2008 is de rente gedaald, waardoor de voorziening is toegenomen. Ultimo 2008 resulteerde dit voor Bpf MITT in een vastgestelde en aan de toezichthouder DNB gerapporteerde dekkingsgraad van 92,2% (eind 2007: 135,7%).

Solvabiliteitseisen

Het minimaal vereist eigen vermogen van het pensioenfonds bedraagt ultimo 2008 5% van de Technische Voorzieningen. Op basis hiervan is de benodigde minimaal vereiste dekkingsgraad 105%. Bij een dekkingsgraad onder dat niveau spreekt men van een dekkingstekort.

Een reservetekort doet zich voor wanneer de dekkingsgraad van een pensioenfonds onder een niveau van 100% plus de benodigde solvabiliteitsbuffer komt. De benodigde solvabiliteit kan worden bepaald met behulp van een door DNB aangereikt standaardmodel. Voor het fonds volgt hieruit, op basis van het standaardmodel, dat de benodigde dekkingsgraad ultimo 2008 gelijk was aan 117,5%. Er was dus ultimo einde verslagjaar zowel sprake van een dekkingstekort als een reservetekort.

Door het bestuur van het fonds is het ontstaan van een het reservetekort direct aan de toezichthouder DNB gemeld op 9 oktober 2008. Het kort daarna ook ontstane dekkingsstekort is vervolgens gemeld op 20 november 2008. Op grond daarvan diende een herstelplan door het fonds te worden opgesteld. Voor het indienen van zowel het vereiste korte termijn als lange termijn herstelplan, is door DNB uitstel verleend tot 1 april 2009.

Herstelplan

Het herstelplan is in de vergadering van 25 maart 2009 door het bestuur behandeld. Aansluitend is dit plan voorgelegd aan de deelnemersraad, die hierover positief heeft geadviseerd aan het bestuur. De inhoud van het plan is daarna vastgelegd en voor 1 april 2009 ingediend bij DNB. Naar verwachting zal het herstelplan uiterlijk 1 juli 2009 door DNB zijn getoetst.

Actieve deelnemers en gepensioneerden zullen worden geïnformeerd over het herstelplan door verzending van de zogenaamde AFM modelbrief. In-actieve deelnemers zullen worden geïnformeerd via de website van Bpf MITT.

Belangrijkste uitgangspunten van het herstelplan

Het fonds maakt gebruik van de eenmalige mogelijkheid die de Minister heeft geboden om binnen vijf jaar (in plaats van drie jaar; dus uiterlijk 31 december 2013) het minimaal vereiste vermogen te bereiken. Bij het opstellen van het herstelplan heeft het bestuur zich laten ondersteunen door de adviserend actuaire van Watson Wyatt B.V. en is het voorgenomen beleggingsbeleid afgestemd met de beleggingscommissie.

Het herstelplan is opgesteld met inachtneming van de uitgangspunten zoals die door DNB zijn voorgeschreven. Nadrukkelijk wordt hierbij opgemerkt dat inherent aan de modelmatige aanpak ook het herstelplan een benadering van de werkelijkheid is. Dit betekent dat de werkelijke ontwikkeling van de dekkingsgraad in positieve of negatieve zin kan afwijken van het verwachte herstelpad, waardoor de financiële positie van het fonds zich sneller of langzamer kan herstellen dan voorzien.

De belangrijkste uitkomsten zijn:

- in de vijftiaarsperiode 2009-2013 of zolang de dekkingsgraad lager dan 105% blijft, zal er geen sprake kunnen zijn van toeslagverlening;
- de premie zal indien noodzakelijk op basis van het bestaande beleidskader per 1 januari 2010 worden verhoogd naar de maximum doorsneepremie van 24%;
- het bestaande strategische beleggingsbeleid wordt gevolgd;
- als overige maatregel kan worden overwogen de bestemmingsreserves die geen betrekking hebben op de nominale pensioenverplichtingen in te zetten.

Herstelkracht

Uit het herstelplan blijkt voldoende herstelkracht. Opheffing van het dekkingsstekort in een periode van vijf jaar wordt gehaald. Verder blijkt uit het dekkingsgraad sjabloon bij het herstelplan dat opheffing van het reservetekort in een periode van vijftien jaar wordt gehaald. Bij de totstandkoming van het herstelplan is voldaan aan de wettelijke eisen en was evenwichtige belangenbehartiging het uitgangspunt.

Continuïteitsanalyse

Om te toetsen of het beleggingsbeleid op lange termijn tot de gewenste ontwikkeling leidt, voert het pensioenfonds ten minste eens in de drie jaar een continuïteitsanalyse uit. Het fonds heeft deze continuïteitsanalyse in het verslagjaar voor het eerst laten uitvoeren door Watson Wyatt.

Bij de indiening van het herstelplan voor 1 april 2009 is een nieuwe analyse gemaakt op basis van de financiële situatie van het fonds en de dekkingsgraad per 31 december 2008. Met deze continuïteitsanalyse wordt onder andere beoordeeld of de financiële risico's voor het fonds, met inachtneming van een realistische schatting van de economische parameters, op langere termijn binnen aanvaardbare grenzen bevinden. Het risico dat het fonds in de toekomst niet meer aan de eisen ten aanzien van het eigen vermogen zal kunnen voldoen, kan op deze wijze in een eerder stadium worden onderkend.

Statuten

In het verslagjaar zijn de statuten gewijzigd in verband met de wijziging in de werkingssfeer door CAO partijen in de CAO vanaf 1 mei 2008. Deze wijziging was noodzakelijk om de werkingssfeer omschrijving uit de verplichtstelling van het Bedrijfstakpensioenfonds te laten aansluiten bij de omschrijving van de CAO. De gewijzigde statuten zijn eind 2008 goedgekeurd door het bestuur. In verband hiermee zal het fonds een verzoek tot wijziging van de verplichtstelling bij het Ministerie van Sociale Zaken indienen.

Reglementswijzigingen

In het verslagjaar is een aantal wijzigingen in het reglement doorgevoerd. Deze wijzigingen hadden in de eerste plaats als achtergrond de Veegwet Pensioenwet. Met deze Veegwet zijn met ingang van 1 augustus 2008 diverse reparaties in de Pensioenwet tot stand gekomen. Het uitgangspunt daarbij was geen inhoudelijke wijziging van de pensioenregeling. Voor zover deze wijzigingen tekstuele gevolgen hadden voor het pensioenreglement van het fonds zijn deze meegenomen in de reglementswijziging. In de tweede plaats zijn in de definities van het reglement de wijzigingen van de omschrijving van wat onder Mode- en Interieurindustrie moet worden verstaan meegenomen. Deze wijzigingen volgen uit de wijziging in de werkingssfeer van de CAO, die ook een wijziging van de statuten met zich meebracht (zie hiervoor).

Tot slot zijn in verband met de inwerkingtreding van het Financieel Toetsingskader de actuariële grondslagen voor de vaststelling van de technische voorzieningen van het fonds gewijzigd. De bijbehorende flexibiliseringfactoren die in de bijlagen van het reglement zijn opgenomen zijn daardoor reglementair aangepast.

De pensioenregeling in 2008

De pensioenregeling is gebaseerd op het zogenaamde 'middelloonsysteem' en heeft het karakter van een uitkeringsovereenkomst in de zin van de Pensioenwet. Het levenslang ouderdomspensioen gaat standaard in op leeftijd 65, eerder uittreden is mogelijk. Het ouderdomspensioen wordt opgebouwd over het vaste salaris en over het variabele salaris, voor zover dit bestaat uit provisie-toeslagen. De maximumloongrens bedraagt € 140.160,- (2008). Het ouderdomspensioen wordt berekend op basis van een middelloonsysteem. Dit middelloonsysteem geldt zowel voor het vaste salaris als voor het variabele salaris-

bestanddeel. De franchise is gelijk aan € 13.020,- (2008); het opbouwpercentage bedraagt 2% van de pensioengrondslag. De pensioenopbouw stopt op de datum waarop het ouderdomspensioen ingaat.

Voor werknemers met een salaris boven de maximumloongrens kan een werkgever vrijwillig een aanvullende verzekering bij het fonds onderbrengen. Voor deze zogenaamde excedentregeling geldt als voorwaarde dat deze dient te gelden voor alle werknemers van één werkgever met een salaris boven de maximumloongrens. De verschuldigde premie voor deze aanvullende regeling bedraagt 115% van de premie voor de pensioenregeling, en wordt berekend over het gedeelte van het pensioengevend loon dat uitstijgt boven het maximumloon. Deelname is mogelijk met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2006.

Er is een (bijzonder) partnerpensioen verzekerd voor de (gewezen) echtgenote, echtgenoot of partner van de (gewezen) deelnemer. Het partnerpensioen bedraagt 70% van het ouderdomspensioen, het wezenpensioen 14%. Bij overlijden van een actieve deelnemer wordt het partnerpensioen of het wezenpensioen berekend als 70% respectievelijk 14% van het te bereiken ouderdomspensioen indien de deelnemer tot leeftijd 65 deelnemer in de regeling zou zijn gebleven. Het partnerpensioen is verzekerd op opbouwbasis.

Het jaarlijks tijdelijk partnerpensioen bedraagt 30% van het ouderdomspensioen. Dit pensioen is gemaximeerd en wordt uitgekeerd tot de 65 jarige leeftijd van de partner. Het tijdelijk partnerpensioen is verzekerd op risicobasis.

Bij arbeidsongeschiktheid wordt de pensioenopbouw voortgezet op premievrije basis aan de hand van een staffel gebaseerd op het arbeidsongeschiktheidspercentage van de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA).

De pensioenregeling kent een aantal keuzemogelijkheden. Zo hebben deelnemers de mogelijkheid om de pensioen-ingangsdatum te vervroegen. Ook kunnen zij ervoor kiezen om gedeeltelijk met pensioen te gaan vóór de pensioen-datum. Bij vervroeging wordt het ouderdomspensioen actuair herkend.

Op de pensioendatum kan partnerpensioen worden omgezet in een eerder ingaand of hoger ouderdomspensioen. Ook kan ouderdomspensioen worden omgezet in een partnerpensioen ter hoogte van 100% van het (na uitruil verlaagde) ouderdomspensioen. Daarnaast kan worden gekozen voor een ouderdomspensioen dat vijf jaar lang of tien jaar lang hoger is vanaf de pensionering, gevolgd door een periode van lager ouderdomspensioen voor de periode daarna.

De pensioenregeling voorziet ook in de overgangsregeling extra pensioeninkoop. Deze overgangsregeling is uitsluitend bestemd voor deelnemers die op 31 december 2005 deelnemer waren aan de pensioenregeling van Bpf Textiel of SBC en die per 1 januari 2006 zijn gaan deelnemen aan Bpf MITT. Deze overgangsregeling betekent dat over het aantal deelnemersjaren aan Bpf Textiel dan wel SBC het opgebouwde ouderdomspensioen met het bijbehorend partnerpensioen met terugwerkende kracht verbeterd kan worden alsof die jaren het hogere opbouwpercentage en de lagere franchise van de regeling van Bpf MITT al van kracht waren. De waarde van dat extra pensioen kan worden gebruikt om vóór de 65-jarige leeftijd met pensioen te gaan. Het is een voorwaardelijk recht. Dat houdt in dat de verbetering met terugwerkende kracht pas wordt toegepast als de deelnemer op het moment van pensionering of op 31 december 2020 nog werkzaam is in de bedrijfstak.

Voor deelnemers die per 1 januari 2005 55 jaar of ouder waren en per 1 januari 2006 zijn gaan deelnemen aan Bpf MITT, is er naast de hiervoor beschreven overgangsregeling extra pensioeninkoop nog een CAO-aanvullingsregeling. De voorwaarden daarvan staan in het Reglement Aanvullingsregeling Mode-, Interieur-, Tapijt- en Textielindustrie (RAM). De CAO-aanvullingsregeling geldt tot en met 31 december 2010.

De premie voor de pensioenregeling en de overgangsregelingen in 2008 bedraagt 21% van de pensioengrondslag respectievelijk 2,1% van het salaris (0,9% voor per 31 december 2005 bij SBC aangesloten ondernemingen). Van de totale premie komt maximaal één derde voor rekening van de werknemers.

Toeslagen

Toeslagen kunnen per jaar verschillen en worden slechts voorwaardelijk verleend voor zover de middelen van het fonds dat toelaten. De ambitie van het bestuur van Bpf MITT is om jaarlijks de pensioenaanspraken van actieve deelnemers te verhogen op basis van de algemene loonontwikkelingen in de bedrijfstak Mode-, Interieur-, Tapijt- en Textielindustrie. Voor slapers en gepensioneerden vindt de voorwaardelijke toeslagverlening plaats op basis van maximaal het laagste van het prijsindexcijfer en het loonindexcijfer. Indien er een toeslag kan worden verleend geldt er voor premievrije aanspraken en ingegane pensioenen van degenen die op 31 december 2005 (gewezen) deelnemer waren aan de pensioenregeling van SBC een bijzondere toeslagovergangsregeling. Deze overgangsregeling houdt in dat voor deze groep de verhoging wordt gebaseerd op het loonindexcijfer voor zover het loonindexcijfer in enig jaar hoger is dan het prijsindexcijfer.

Het fonds heeft geen geld gereserveerd of een extra premie gevraagd om de pensioenen in de toekomst te verhogen. Er bestaat geen recht op toeslagen, bovendien wordt er door het pensioenfonds geen reserve aangehouden om toekomstige toeslagen te kunnen toekennen. De toename van het prijsindexcijfer was in de daarvoor gehanteerde reglementaire referentieperiode 2,98%. De algemene loonontwikkeling binnen de bedrijfstak MITT was in die periode 3,5%. Het bestuur van Bpf MITT heeft, als gevolg van de sterk gedaalde dekkingsgraad en de noodzaak om tot herstel te komen, besloten om de opgebouwde aanspraken van actieve deelnemers per 1-1-2009 niet te verhogen. Voor alle gepensioneerden en slapers was er als gevolg hiervan ook geen verhoging mogelijk. Daarmee is het bestuur afgeweken van het door haar vastgestelde beleidskader.

Communicatie vanuit het fonds

In de communicatie commissie zijn de plannen met betrekking tot de communicatie vanuit het fonds naar de aangesloten werkgevers en werknemers verder uitgewerkt. In het communicatieplan voor de jaren 2008-2010 zijn twee jaarkalenders opgenomen. Eén ten behoeve van de communicatie naar (gewezen) deelnemers en één ten behoeve van de communicatie naar werkgevers. In 2008 is de in 2006 nieuw geïntroduceerde website van Bpf MITT geheel vernieuwd. De site bevat nu meer doelgroep

gerichte informatie.

Begin 2008 is naast de mogelijkheid voor deelnemers om op de website via een inlogcode hun eigen pensioenopgave in te zien, ook de raadpleging van een pensioenplanner mogelijk gemaakt. Deze pensioenplanner verschaft deelnemers inzicht in hun opgebouwde en te bereiken pensioenaanspraken bij het fonds. Bovendien kunnen deelnemers met de planner zelf berekenen wat bijvoorbeeld vervroeging van de pensioendatum of de uitruil van partnerpensioen naar ouderdompensioen voor consequenties zou hebben voor hun persoonlijke situatie.

Het bestuur heeft na afloop van het verslagjaar besloten om in de communicatie-uitingen voor 2009 het eerder door de Pensioenwet voorgeschreven toeslagenlabel niet te gebruiken. Hiervoor was als gevolg van de kredietcrisis eerder uitstel verleend tot 1 april 2009 en mag nu de zogenaamde 'modelbrief' van AFM met de informatie over het herstelplan in de plaats komen.

Afkoopactie gering pensioen

Het bestuur heeft in het voorgaande verslagjaar besloten gefaseerd een afkoopactie te starten. Het fonds heeft een groot aantal gewezen deelnemers (slapers) in de administratie. Indien gewezen deelnemers van deze groep een aanspraak op een ouderdompensioen hebben die op de pensioendatum lager is dan € 406,44 (bedrag 2008), kan dit door het fonds worden afgekocht. Op basis van de Pensioenwet kunnen dergelijke aanspraken vanaf 1 januari 2007 nu ook vóór de pensioendatum door het fonds worden afgekocht, tenzij de gewezen deelnemer bezwaar maakt. In eerste instantie is aan 20.000 slapers een offerte met betrekking tot afkoop van de premievrije aanspraken verstrekt. Van dit aanbod hebben tot en met september 2008 ongeveer 17.700 slapers gebruik gemaakt. Na afhandeling van deze afkopen heeft er een evaluatie plaatsgevonden door het bestuur. Hierop heeft het bestuur besloten om vooralsnog alleen de afkoop van pensioenen lager dan € 100,- voort te zetten. In 2009 zal hierover een nadere evaluatie plaatsvinden.

Aansluiting van ondernemingen

De deelname aan het fonds is door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) verplicht gesteld op basis van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000. De verplichte deelneming in Bpf MITT geldt in principe voor alle werknemers in de bedrijfstak MITT met uitzondering van personen die geen werknemer zijn in de zin van de sociale verzekeringswetten en aldus niet verplicht verzekerd zijn voor de werknemersverzekeringen en personen die bestuurder zijn in de zin van het Burgerlijk Wetboek van een naamloze vennootschap of van een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.

Aan het begin van het verslagjaar waren er 947 ondernemingen aangesloten bij Bpf MITT. In 2008 hebben 125 ondernemingen zich aangesloten en heeft voor 50 ondernemingen beëindiging van de aansluiting plaats gevonden. Aan het eind van het verslagjaar waren 1022 ondernemingen aangesloten. Van de aangesloten 1022 ondernemingen zijn er 248 geregistreerd als onderneming zonder personeel en 30 met voorlopige premievrijstelling i.v.m. dubbele aansluiting bij andere CAO en in afwachting van overleg tussen CAO partijen.

Het uitvoeren en toepassen van het aansluitings-/handhavingsbeleid is ook in 2008 weer een arbeidsintensieve activiteit geweest. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de Vakraad MITT. In het verslagjaar heeft regelmatig overleg plaatsgevonden tussen het secretariaat van de Vakraad MITT en de buitendienstmedewerker van AZL ten behoeve van het aansluitingsbeleid. Regelmatig dient een nader onderzoek naar de bedrijfsactiviteiten door middel van een bedrijfsbezoek plaats te vinden. Nieuwe ondernemingen sluiten in principe aan vanaf datum oprichting dan wel vanaf de datum dat de bedrijfsactiviteiten onder de werkings sfeer vallen of de onderneming personeel in dienst heeft genomen.

Aan het einde van het verslagjaar hadden nog 15 ondernemingen gehele of gedeeltelijke vrijstelling van de verplichte deelneming in Bpf MITT. Voor alle vrijgestelde ondernemingen geldt dat zij op grond van de vrijstelling van de verplichte deelneming in Bpf MITT niet kunnen deelnemen aan de RAM.

Bij het begin van het verslagjaar waren 14 ondernemingen vrijwillig aangesloten. Van deze ondernemingen heeft 1 onderneming in 2008 te kennen gegeven geen personeel meer in dienst te hebben. Aan het eind van het verslagjaar zijn er nog 13 ondernemingen vrijwillig aangesloten.

Incassobeleid

In 2007 heeft het bestuur PVF Achmea, die de administratie van SBC heeft overgedragen aan AZL, aansprakelijk gesteld voor de geleden schade als gevolg van achterstallige incassowerkzaamheden. In het verslagjaar hebben partijen een oplossing bereikt voor het gerezen geschil. Men heeft besloten een deel van de extra kosten die door partijen bij de transitie van SBC van PVF naar AZL zijn gemaakt tegen elkaar weg te laten vallen. Daarmee is het vraagstuk inzake incasso financieel neutraal afgewikkeld.

De incassorapportage van AZL wordt elk kwartaal met de incassocommissie besproken. Daarbij worden de adviezen beoordeeld inzake ondernemingen met betalingsachterstanden, betalingsregelingen, faillissementen, vorderingen welke zijn overgedragen aan een deurwaarder en UWV-vorderingen. Door het strikt hanteren en actief bewaken van de incassoprocedure is het betaalgedrag van de aangesloten ondernemingen in het verslagjaar verder verbeterd.

Naleving wet- en regelgeving

Het afgelopen jaar zijn aan het fonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door DNB geen aanwijzingen aan het fonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidssoefening van organen van het fonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

Compliance officer

De compliance officer bewaakt dat het fonds voldoet aan de voor het fonds van toepassing zijnde actuele wet- en regelgeving op het gebied van compliance.

In de loop van het verslagjaar is de heer Hoens van AZL als compliance officer opgevolgd door mevrouw Brouner. In het verslagjaar zijn door de compliance officer geen bijzonderheden gemeld.

Kostendekkende, gedempte en ontvangen premie 2008

Artikel 129 van de PW schrijft voor dat de ontvangen premie ten minste gelijk dient te zijn aan de conform de ABTN vastgestelde kostendekkende premie. Een premiekorting is alleen toegestaan als aangetoond kan worden dat naast de onvoorwaardelijke verplichting en het vereist eigen vermogen ook voldoende vermogen aanwezig is om de voorwaardelijke toeslagen te kunnen nakomen. De feitelijke premie over boekjaar 2008 bedraagt € 49.128.000,- (2007: € 51.737.000,-) de kostendekkende premie € 40.543.000,- (2007: € 42.368.000,-) en de gedempte premie over boekjaar 2008 bedraagt € 40.978.000,- (2007: € 36.064.000,-). Gezien het bovenstaande is de actuaris van mening dat de ontvangen premie toereikend is.

Risicoparagraaf

Pensioenfondsen lopen financiële en overige risico's. De volgende risico's zijn relevant voor Bpf MITT:

Operationele risico's (waaronder interne beheersing, IT en integriteitsrisico)

Het operationeel risico is het risico op verlies als resultaat van inadequate of foutieve interne processen, mensen en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen. Operationele risico's hebben een negatieve impact op een goede uitvoering van de pensioenregeling. Voor deze operationele risico's geldt wel dat een verregaande reductie onevenredig veel inspanning en kosten met zich mee kan brengen. De operationele uitvoering geschiedt door AZL. Deze partij heeft een SAS 70-verklaring (type II). Door het overleggen van deze verklaring toont AZL aan het pensioenfonds én aan de accountant van het pensioenfonds aan, dat de uitvoering 'in control' is. Het overleggen van de SAS 70-verklaring komt tevens tegemoet aan de Beleidsregel 'Uitbesteding Pensioenfondsen' waarin DNB heeft vastgesteld dat een pensioenfonds dat zijn administratie uitbesteedt aan een uitvoerder verantwoordelijk is en blijft voor een juiste administratie.

Uitbesteding en de risico's die hiermee samenhangen

Het bestuur heeft onder behoud van zijn verantwoordelijkheden een aantal werkzaamheden structureel uitbesteed. De uitbesteding van werkzaamheden aan een derde partij heeft tot gevolg dat het bestuur geen directe gezagsverhouding heeft met de personen die bij de derde

partij feitelijk en dagelijks zijn belast met de uitvoering van die werkzaamheden. Het bestuur heeft voorts geen rechtstreeks zicht op en voert geen directe controle uit op administratieve processen, zoals uitbetaling van pensioenen, pensioenberekeningen e.d. Daardoor ontbreekt eveneens zicht op de werkelijke uitvoeringskosten. Het bestuur erkent voorts dat aan de uitbesteding het risico is verbonden van discontinuïteit van de dienstverlening door AZL. Bij alle uitbestedingactiviteiten conformeert het fonds zich volledig aan de regelgeving van DNB op het gebied van uitbesteding. Het fonds beschikt voor iedere extern uit te voeren activiteit over een uitbestedingsovereenkomst die voldoet aan het bij of krachtens artikel 34 van de PW bepaalde. In voorkomende gevallen worden met de uitvoerende organisatie nadere afspraken omtrent procedures, processen, informatieverstopping en te leveren diensten vastgelegd in een Service Level Agreement (SLA). In een SLA worden ten minste ook afspraken vastgelegd over de administratieve organisatie, de autorisatie en procuratiestelsystemen en de interne controle van de uitvoerende organisatie.

Juridische risico's

Een pensioenfonds loopt het risico in rechte aangesproken te worden. Ten einde dit risico te beperken kan het fonds maatregelen treffen. Eén risico is dat de fondsstukken niet voldoen aan de wettelijke bepalingen. Een ander risico is dat men als fondsbestuurder in persoon kan worden aangesproken. Een derde risico betreft het niet in voldoende mate vorm geven aan consistent beleid, dit maakt het fonds kwetsbaar indien het hierop wordt aangesproken. Een vierde risico betreft het niet of onduidelijk communiceren naar partijen. Een vijfde risico betreft aansprakelijkheid door het niet of niet goed uitvoeren door partijen die het fonds heeft ingehuurd.

1. Het fonds heeft een bestuursadviseur van AZL aangesteld. Deze toetst bij wetswijzigingen de fondsstukken en stelt waarnodig wijzigingen voor aan het bestuur.
2. Het fonds heeft een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afgesloten.
3. Het fonds ziet erop toe dat besluitvorming consistent en goed gedocumenteerd plaatsvindt. Deze documentatie zorgt ervoor dat ook derden de inhoud en werking van dit beleid kunnen volgen.
4. Het fonds werkt volgens een communicatieplan. Dit plan bewaakt de wettelijk verplichte communicatiemomenten. Naast deze vereisten heeft het fonds

eigenstandige communicatiedoelenden. Door het planmatig uitvoeren van deze communicatie middelen wordt bewaakt dat aan de eisen van de wet en consistentie van de uitingen wordt voldaan.

5. Met alle ingehuurde partijen zijn contractuele afspraken gemaakt. Partijen dienen regelmatig te rapporteren over het wel of niet naleven van de gemaakte afspraken. Daar waar mogelijk heeft het pensioenfonds activiteiten gescheiden ondergebracht, waardoor er een mechanisme ontstaat van controle van de ene door de ander partij.
6. Jaarlijks vinden er controles plaats door actuaire en accountant op de uitvoering door het fonds. Materiële onvolkomenheden worden door hen gerapporteerd.

Matchingsrisico

Het matchingsrisico is het risico dat de looptijd en rentegevoeligheid tussen de beleggingen en de pensioenverplichtingen niet op elkaar zijn afgestemd.

Wanneer een pensioenfonds aan zijn verplichtingen moet voldoen (pensioenen uitbetalen), dienen daarvoor op tijd de beschikbare middelen vrij te komen. Een pensioenfonds kan zowel het nominale als het reële renterisico trachten af te dekken. Asset Liability Management (ALM) is een instrument wat kan worden gebruikt om de optimale soort en/of mate van matching te bepalen.

Verzekeringstechnisch risico

Naast de financiële risico's staat het fonds bloot aan verzekeringstechnische risico's, zoals het langlevensrisico. Bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen worden prudente veronderstellingen gehanteerd waaronder leeftijdscorrectiefactoren alsmede toekomstige verbetering van de levensverwachting. Andere verzekeringstechnische risico's zijn kortlevensrisico, arbeidsongeschiktheidsrisico en looninflatie.

Concentratierisico

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt.

Beleggingsrisico zoals renterisico, prijsrisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico en valutarisico

Renterisico is het risico dat het saldo van de marktwaarde van de portefeuille vastrentende waarden en de nominale pensioenverplichtingen op marktwaarde verandert door veranderingen in de marktrente. Het structurele renterisico wordt in kaart gebracht binnen het ALM-proces. Integrale beheersing van de balansrisico's is onderdeel van de nieuwe financiële opzet. Voor de beheersing van het renterisico wordt thans alleen nog gebruik gemaakt van langlopende Euro overheidsleningen

Prijsrisico is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitvoerende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie. In aanvulling hierop kan het prijsrisico worden gehedged door het gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

Kredietrisico hangt samen met de beleggingen in verhandelbare schuldpapieren en op tegenpartijen. Kredietrisico op verhandelbare schuldpapieren wordt beschouwd als prijsrisico. De beheersing van deze vorm van kredietrisico is geïntegreerd in het beleggingsproces, door middel van een richtlijn over de maximale belegging per kredietklasse. Tegenpartijrisico betreft het risico dat tegenpartijen hun verplichtingen aan het fonds niet meer kunnen nakomen, bijvoorbeeld door faillissement. Het tegenpartijrisico wordt beheerst door selectie van solide tegenpartijen en hantering van tegenpartijlimieten, al dan niet in combinatie met zekerheidstellingen.

Liquiditeitsrisico is het risico dat het fonds onvoldoende liquide middelen heeft om betalingen, waaronder de pensioenuitkeringen, te verrichten. Bij het fonds is sprake van een jaarlijkse grote netto-instroom. De waarschijnlijkheid van het liquiditeitsrisico en de impact daarvan is derhalve klein. Het liquiditeitsrisico wordt ook beperkt door de invulling van het cashmanagement. AZL ziet in overleg met MN Services toe op een juiste afstemming van de inkomende en uitgaande cashstromen van het fonds.

Valutarisico is het risico dat de waarde van de beleggingen verandert door veranderingen in valutakoersen. Valutarisico's worden afgedekt met valutaderivaten, voornamelijk valutatermijncontracten. Het Britse pond en de Japanse yen worden volledig afgedekt, terwijl voor de Amerikaanse dollar een dynamische strategie wordt gevolgd waarbij het afdekkingspercentage kan fluctueren tussen de 50% en 100%.

Beleggingsrisico's alternatieve beleggingen

Alternatieve beleggingen zijn net als beleggingen in de traditionele categorieën (waaronder aandelen) onderhevig aan risico's. Risico's worden veroorzaakt doordat beleggers zekere bedragen (hun initiële investeringen) opgeven in ruil voor onzekere inkomsten in de toekomst. Voorbeelden van algemene risico's zijn ondermeer debiteurenrisico (tegenpartij kan failliet gaan) en inflatierisico (geldontwaarding). Alternatieve beleggingen zijn daarnaast onder te verdelen in diverse categorieën, waarvan de risico-profielen onderling aanzienlijk kunnen variëren en dus ook de beleggingsrisico's.

Renterisico (S1)

Het renterisico is het risico dat optreedt bij wijzigingen in de waarde van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen als gevolg van de wijziging van de marktrente. De rentegevoeligheid wordt uitgedrukt in de zogenaamde 'duration'. De duration van de verplichtingen is hoger dan de beleggingen, derhalve is er sprake van een duration mismatch: de waarde van de verplichtingen is gevoeliger voor de renteontwikkelingen dan de waarde van de beleggingen. Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen van de duration mismatch tussen beleggingen en verplichtingen door middel van langlopende staatsobligaties en renteswaps.

Aandelen risico (S2)

Het aandelen risico heeft te maken met het risico van een afname van de marktwaarde van de zakelijke waarden, zoals aandelen en vastgoedbeleggingen. Het aandelen risico wordt voornamelijk gemitigeerd door het diversificeren van de beleggingsportefeuille oftewel het spreiden van de beleggingen over sectoren en regio's.

Valutarisico (S3)

Het valutarisico betreft het risico dat de waarde van de beleggingen die in vreemde valuta luiden vermindert als gevolg van veranderingen van vreemde valutakoersen.

De pensioenverplichtingen luiden in euro's. Een aanzienlijk deel van de beleggingsportefeuille luidt in vreemde valuta. Daardoor loopt het fonds valutarisico. De voor het fonds belangrijkste vreemde valuta zijn de Amerikaanse dollar, het Britse Pond en de Japanse Yen welke strategisch voor 100% worden afgedekt.

Kredietrisico (S5)

Kredietrisico is het risico dat een tegenpartij in gebreke blijft om haar verplichtingen te voldoen. Dit kunnen verplichtingen zijn tot het betalen van rente, maar het kan ook om de terugbetaling van de uitgeleende bedragen zelf gaan. Het kredietrisico wordt primair beperkt door te beleggen in bedrijven of staten met een hoge kredietwaardigheid.

Verzekeringsrisico (S6)

Verzekeringsrisico is het risico dat voortvloeit uit de mogelijke afwijkingen van actuariële inschattingen die worden gebruikt voor de vaststelling van de technische voorzieningen en de hoogte van de premie. In de actuariële analyse worden de afwijkingen geanalyseerd.

In het algemeen, draagt het bestuur er zorg voor dat zij voldoende kennis en kunde bezit om haar verantwoordelijkheid te kunnen dragen.

De hierboven genoemde risico's zijn niet limitatief maar de juiste afdekking van deze genoemde risico's geeft wel een indicatie van de juridische weerbaarheid van het pensioenfonds.

Beheersing van de risico's

In het verslagjaar is aandacht gegeven aan de opzet en inrichting van de organisatie, inclusief de interne beheersing van risico's. Het bestuur heeft de risico's van het fonds geanalyseerd en een beschrijving c.q. analyse van deze risico's opgenomen in de ABTN van het fonds. Het bestuur zal in 2009 wederom aandacht besteden aan de analyse en beheersing van de fondsrisico's.

Voor wat betreft de in de jaarrekening omschreven financiële risico's kan worden opgemerkt dat de beleggingscommissie van het bestuur maandelijks wordt

voorzien van managementinformatie m.b.t. de status van de beleggingen. Deze rapportage bevat de volgende informatie: vermogenspositie, het rendement en valutarisico.

Het bestuur streeft naar een zodanige invulling van haar beleid dat jaarlijks wordt voldaan aan de eisen ten aanzien van de financiële positie en dat dit op de lange termijn leidt tot een zo laag mogelijke en stabiele pensioenpremie. Om dit te bewerkstelligen beschikt het bestuur over de volgende sturingsmiddelen:

- de hoogte van de toekomstige premiebatens;
- de hoogte van de toekomstige toeslagverlening;
- het beleggingsbeleid.

De invloed van deze sturingsmiddelen op de financiële positie van het fonds wordt jaarlijks geëvalueerd. Bij deze evaluatie speelt zowel de huidige financiële positie, evenals de financiële positie van het fonds in de toekomst, een rol.

Strekking van de accountantsverklaring

Dit jaarverslag betreft een verkort jaarverslag 2008 van Bpf MITT met een verkorte jaarrekening. De in dit verkort jaarverslag opgenomen balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in overeenstemming met de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht van de volledige jaarrekening 2008. Bij de volledige jaarrekening 2008 is door KPMG Accountants N.V. een goedkeurende accountantsverklaring verstrekt. Indien gewenst kan het bestuur van Bpf MITT de volledige jaarrekening 2008 ter beschikking stellen.

Samenvatting actuariel rapport

Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening (VPV) is per 31 december 2008 als volgt vastgesteld:

	2008	2007	2006	2005
Actieve en arbeidsongeschikte deelnemers	434.551	320.398	266.348	99.207
Gewezen deelnemers met premievrije aanspraken	199.660	152.972	164.281	281.805
Gepensioneerden	342.708	285.599	274.672	223.814
Voorziening premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	3.832	3.910	0	0
Voorziening niet opgevraagde pensioenen	4.131	3.963	0	0
Voorziening pensioenverplichtingen	984.882	766.842	705.301	604.826
Aandeel herverzekering	-7.556	-7.596	-8.272	-9.282
VPV eigen rekening	977.326	759.246	697.029	595.544
Overige technische voorzieningen	5.809	7.798	12.344	16.357
VPV eigen rekening incl. overige technische voorzieningen	983.135	767.044	709.373	611.901

De lasten in verband met een eventueel toegekende toeslagverlening per 1 januari van het volgend boekjaar worden opgenomen in de voorziening ultimo 2008. Per 1-1-2009 bedraagt de toeslagverlening 0%, waardoor de lasten nihil zijn.

Het resultaat van het fonds toonde over 2008 een negatief saldo van -€ 356.962.000,- tegenover een positief saldo over 2007 van € 64.242.000,- .

Kostendekkende premie

Conform de ABTN is de gedempte kostendekkende premie over boekjaar 2008 vastgesteld rekening houdend met een rentepercentage van 4,8%. De gedempte kostendekkende premie bedraagt € 40.978.000,-. De feitelijk betaalde premie is hoger dan de gedempte kostendekkende premie.

Financiële positie

De financiële positie van Bpf MITT ultimo 2008 is als volgt:

	2008	2007	2006	2005
Beschikbaar vermogen inclusief				
bestemmingsreserves	928.006	1.070.386	960.310	794.000
Bestemmingsreserves	20.615	32.605	20.378	22.521
Overige technische voorzieningen	5.809	7.798	12.344	16.357
Voorziening pensioenverplichtingen ER	977.326	759.246	697.029	595.544
Aanwezige dekkingsgraad	92,2%	135,7%	133,1%	126,8%

De ontwikkeling in de dekkingsgraad van ultimo 2007 tot ultimo 2008 wordt als volgt verklaard:

	Ver- mogen	Bestem- mings- reserves	Overige voor- zieningen	Voor- ziening	Aanwezige dekkings- graad
Primo 2008	1.070.386	32.605	7.798	759.246	135,7%
Premie	58.651	0	0	43.008	0,0%
Uitkeringen	-49.234	0	-5.109	-43.169	2,0%
Toeslagverlening	0	0	8	-48	0,0%
Rentetermijnstructuur	0	0	127	189.684	-27,5%
Overrendement	-144.470	-3.422	324	35.684	-18,4%
Overige mutaties	-7.327	-8.568	3.461	-7.079	0,4%
Ultimo 2008	928.006	20.615	5.809	977.326	92,2%

De dekkingsgraad is in oktober 2008 gedaald tot onder het niveau van de vereiste dekkingsgraad en in november 2008 tot onder het niveau van de minimaal vereiste dekkingsgraad. Ultimo 2008 bevindt het fonds zich in een situatie van dekkingstekort. In het eerste kwartaal van 2009 heeft het fonds een herstelplan ingediend bij DNB waaruit blijkt welke maatregelen het fonds heeft genomen om op korte termijn te herstellen tot het niveau van het minimaal vereist eigen vermogen. Tevens is door middel van een continuïteitsanalyse aangetoond dat het beleid van het fonds zodanig is dat de dekkingsgraad zich naar verwachting op lange termijn zal herstellen.

Voor het oordeel van de waarmede actuaris wordt verwezen naar de actuariële verklaring die is opgenomen onder de overige gegevens.

Verzekerdenbestand

	Deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen- gerechtigden
Stand per 1 januari 2008	14.254	87.668	37.956
Mutaties door:			
– Correctie beginstand *	-1.533	-150	-33
– Nieuwe toetredingen	2.518	-331	0
– Ontslag met premievrije aanspraak	-1.919	1.919	0
– Waarde-overdracht	0	-277	0
– Ingang pensioen	-352	-4.129	4.982
– Overlijden	-54	-575	-1.519
– Afloop		0	
– Afkoop	0	-19.419	-1.532
– Andere oorzaken	62	-52	-64
Mutaties per saldo	-1.278	-23.014	1.834
Stand per 31 december 2008	12.976 **	64.654	39.790

* In het verleden werden de aantallen getoond op basis van verzekeringspakket. Omdat één verzekerde in meerdere verzekeringspakketten kan voorkomen, kan er sprake zijn van dubbeltelling. Met ingang van 2008 zijn de aantallen opgenomen op "persoonsniveau", conform de richtlijnen van DNB.

** Waarvan deelnemers met (gedeeltelijke) vrijstelling van premiebetaling

1.492

Specificatie pensioengerechtigden	2008	2007
Ouderdomspensioen	33.687	31.677
Partnerpensioen	5.995	6.176
Wezenpensioen	108	103
Totaal	39.790	37.956

Beleggingen

Algemene Markontwikkelingen 2008

De financiële crisis, in 2007 begonnen in de Verenigde Staten nadat steeds meer mensen hun te risicovolle hypotheek niet konden aflossen, greep in 2008 in rap tempo en wereldwijd om zich heen. Zekerheden leken op de financiële markten niet meer te bestaan. De vooruitzichten in de eerste helft van 2008 stemden al niet positief, met onder druk staande aandelenmarkten en een oplopende inflatie. Aan het eind van het derde kwartaal kwam de crisis in een stroomversnelling terecht. Binnen enkele weken werden in de Verenigde Staten de hypotheekreuzen Fanny Mae en Freddy Mac genationaliseerd, gingen Lehman Brothers en Washington Mutual failliet en werd AIG, de grootste verzekeraar ter wereld, gered met een miljardeninjectie van de Federal Reserve.

Europa ontsprong de dans niet. In verschillende landen kwamen financiële instellingen in grote problemen. Overheden werden gedwongen tot noodmaatregelen om het systeem te redden. In Nederland werd bankverzekeraar Fortis ontmanteld door de nationalisatie van de Nederlandse tak en een voorlopige overname van de Belgische en Luxemburgse delen door Banque Nationale de Paris. De Nederlandse overheid moest de financiële reuzen ING, Aegon en SNS Reaal uit de brand helpen door staatssteun en garanties.

Internationaal daalde het onderlinge vertrouwen binnen de financiële sector tot een dieptepunt, waardoor het financiële systeem nagenoeg tot stilstand kwam: banken lenen elkaar nauwelijks nog geld uit en ook voor consumenten en bedrijven zijn de financieringsmogelijkheden sterk afgenomen.

De aandelenmarkten lieten de grootste koersdalingen zien sinds 1933. Het effect van de crisis op de reële economie werd eind 2008 steeds duidelijker. Consumenten- en producentenbestedingen liepen fors terug en de arbeidsmarkt verslechterde. Grote delen van de wereld belandden in een diepe recessie, die ook in 2009 het economische beeld zal bepalen.

Ook Nederland, met zijn open economie en afhankelijkheid van de export, krijgt harde klappen. Het Centraal Planbureau voorspelde in februari 2009 voor dat jaar een

krimp van de Nederlandse economie van 3,5% en een werkloosheidspercentage dat in 2010 zou oplopen tot bijna 9%, een verdubbeling ten opzichte van 2007.

De financiële crisis zorgde voor een giftige cocktail die grote impact had op de financiële positie van de Nederlandse pensioenfondsen, waaronder Bedrijfstakpensioenfonds Mode-, Interieur-, Tapijt- en Textielindustrie (Bpf MITT). De combinatie van een sterke waardedaling van de beleggingen en de gelijktijdig veel duurder geworden pensioenverplichtingen door de scherpe daling van de lange swaprente zorgden in de laatste maanden van 2008 voor een ongekende val van de dekkingsgraden van pensioenfondsen. Uiteindelijk werden historisch lage niveaus bereikt: aan het eind van 2008 kenden vele pensioenfondsen een dekkingsgraad lager dan 100%. Bpf MITT kwam eind 2008 uit op een dekkingsgraad van 92,2% waar dat een jaar eerder nog 135,7% was. Voor de samenstelling van de beleggingsportefeuille per 31 december 2008 wordt verwezen naar de toelichting op de balans en het overzicht belegd vermogen in de bijlagen.

Vastrentende waarden

Een groot deel van het vermogen van Bpf MITT was in 2008 belegd in vastrentende waarden. Ook binnen deze portefeuille vastrentende waarden streeft het fonds naar vermindering van het risico door middel van spreiding van de beleggingen. Deze spreiding vindt plaats door te beleggen in Europese staats- en bedrijfsobligaties, in hoogrentende Amerikaanse en Europese bedrijfsobligaties, in bankleningen, inflatie obligaties en in obligaties van opkomende markten.

In het vierde kwartaal van 2008 waren ook de normaal gesproken relatief rustige wereldwijde obligatiemarkten onstuimig. Vanaf begin oktober zochten beleggers massaal zekerheid en vonden tegelijkertijd op ongekende schaal gedwongen verkopen plaats. Doordat wereldwijd vrijwel alle risicovolle beleggingen in enorm tempo van de hand werden gedaan, ontstond er grote vraag naar relatief veilige staatsleningen. Door deze grote vraag liep het rendement op staatsobligaties scherp terug. Het effectieve rendement op tienjarige euroleningen zakte met 1,4% naar 2,9%. Het rendement op vergelijkbare Amerikaanse leningen zakte zelfs van 4% naar 2%.

Doordat het rendement op nieuwe staatsleningen scherp zakte, liep de koers van bestaande leningen op. Die bestaande leningen kennen een hogere rentevergoeding en zijn daardoor nu meer waard. Deze koerswinst vond geheel plaats in de tweede helft van het jaar. In de eerste helft van het jaar was er nog sprake van oplopende inflatie en daarmee oplopende rentes, vooral door de snel stijgende voedsel- energieprijzen. De zorg om oplopende inflatie sloeg in de tweede helft van het jaar om in angst voor deflatie. In combinatie met de extreme risicoaversie resulteerde dit in een scherpe stijging van de koersen van staatsleningen en daardoor dalende rentes. Bij hoogrentende bedrijfsobligaties was de koersstijging nog groter: de opslag voor uitgevers van leningen met een lagere kredietwaardigheid liep gedurende het jaar met circa 7% op tot ruim 10% boven de rente op staatsleningen. De bestaande beleggingen in hoogrenderende leningen namen door deze stijgende opslag fors in waarde af. Staatsobligaties van opkomende economieën hadden minder last van de kredietcrisis, maar behaalden eveneens negatieve resultaten.

Behalve over verschillende segmenten en wereldwijde regio's spreidt Bpf MITT de beleggingen in vastrentende waarden ook over verschillende debiteurenkwaliteiten. Hoe hoger de debiteurenkwaliteit van de lener is, hoe lager het risico en hoe lager het te verwachten rendement. Andersom geldt dat voor lagere debiteurenkwaliteiten steeds hogere rentevergoedingen worden ontvangen. Vanwege de risico's bij twijfelachtige debiteurenkwaliteiten, houdt Bpf MITT scherp toezicht op de kredietwaardigheid van partijen waaraan leningen worden verstrekt.

Aandelen

Aandelen vormen eveneens een grote categorie in de beleggingmix van Bpf MITT. Aandelen geven op termijn een hoger verwacht rendement dan vastrentende waarden. De afgelopen jaren hebben de aandelenbeleggingen van het fonds dan ook een belangrijke rol gespeeld in het op niveau en betaalbaar houden van de pensioenen bij Bpf MITT. Het hoger verwachte rendement van aandelen gaat gepaard met een hoger risicoprofiel van deze beleggingscategorie. Dat hogere risico uit zich in een sterk schommelend resultaat van jaar tot jaar. Het jaar 2008 was wat betreft de resultaten op de aandelenportefeuille een dieptepunt.

Ook binnen de aandelenportefeuille spreidt Bedrijfstakpensioenfonds MITT de beleggingen over verschillende regio's en segmenten. Het fonds belegt in aandelen van beursgenoteerde ondernemingen in Europa, de Verenigde Staten, het Verre Oosten en in opkomende markten.

De eerste drie kwartalen van 2008 stonden de aandelenkoersen al onder druk. Vanaf oktober raakte de crisis in een stroomversnelling en kwamen de koersen in een vrije val terecht. Beleggers vluchtten massaal naar minder risicovolle beleggingen en hedge funds, banken en verzekeraars werden op ongekende schaal gedwongen tot de verkoop van aandelen om hun tekort aan contanten aan te vullen. De aandelenmarkten kenden de grootste koersdalingen sinds 1933: over het vierde kwartaal verloren de Westerse aandelenmarkten bijna een kwart van hun waarde. Over heel 2008 kende de Amerikaanse S&P 500 index een koersdaling van 39%. De Dow Jones Euro Stoxx 50 daalde zelfs met 44%.

Het totaalrendement op aandelen ontwikkelde landen kwam in 2008 uit op -41,9% en het rendement op aandelen opkomende landen kwam in 2008 uit op -49,7%. Wereldwijd werden sterk negatieve rendementen geboekt, vooral in de regio opkomende landen.

Onroerend goed

Onroerend goed kende één van de roerigste jaren van de afgelopen decennia. In negatieve zin. Hoewel de verwachtingen aan het begin van het jaar niet hooggespannen waren, had niemand kunnen vermoeden wat zich werkelijk zou onspinnen gedurende het jaar. Steeds meer negatief nieuws kwam er naar buiten en steeds minder liquiditeit was er voorhanden. Dit heeft zich ontsponnen in een zwaar pessimistische stemming op de verschillende investeringsmarkten. De onroerend goedmarkt was hier niet van uitgesloten. Naast de al bestaande zorgen over de liquiditeit kwamen nu de zorgen over de effecten van de krimpende economie. De verwachtingscijfers met betrekking tot leegstand, huurgroei en waardeeringen werden gedurende het jaar steeds pessimistischer. Waar in het begin van het jaar nog werd gesproken van goede "fundamentals" zijn deze nu onder de markt vandaan gehaald.

Daarnaast werd in het vierde kwartaal duidelijk dat steeds meer investeerders hun relatieve allocatie naar onroerend goed niet zullen uitbreiden en soms zelfs sterk overwogen waren geraakt.

Het totaalrendement op de onroerend goed beleggingen kwam in 2008 uit op -17,8%.

Alternatieve beleggingen

De portefeuille alternatieve beleggingen maakt een belangrijk onderdeel uit van het spreidingsbeleid van Bpf MITT, omdat de rendementen van de alternatieve beleggingen zich vaak min of meer onafhankelijk bewegen van het resultaat op traditionele investeringen als aandelen en obligaties. De resultaten waren in 2008 zeer wisselend. Binnen de portefeuille wordt belegd in private equity, hedgefunds en grondstoffen (commodities). Het rendement voor private equity kwam in 2008 uit op -41,9%, voor hedgefunds was dit -8,4% en voor commodities -42,3%.

De resultaten op de beleggingen in hedge funds waren ook negatief, maar in vergelijking met de andere alternatieve investeringen vielen de verliezen hier mee. De investeringen in grondstoffen bestaan voor een belangrijk deel uit energiedragers als olie en gas, naast een kleiner deel metalen, edelmetalen, hout en landbouwproducten. De waarde van de grondstoffenportefeuille daalde flink door de in 2008 sterk gedaalde olieprijs.

Afdekken van risico's

Bpf MITT wil met de beleggingen alleen risico lopen als daar ook een verwacht rendement tegenover staat. Risico's op schommelingen in valutakoersen horen daar niet bij. Het fonds dekt dan ook het risico af op schommelingen van de Amerikaanse dollar, de Japanse yen en het Britse pond. Ook de gevoeligheid voor renteschommelingen, die van grote invloed zijn op de waarde van de pensioenverplichtingen en daarmee de dekkingsgraad, is voor een belangrijk deel afgedekt.

Beleggingsprestaties Bedrijfstakpensioenfonds MITT 2008

Om het gerealiseerde rendement per beleggingscategorie van Bpf MITT op waarde te schatten, wordt dit afgezet tegen twee maatstaven. De eerste maatstaf betreft het resultaat op de normportefeuille voor 2008. Aan de

hand van de ontwikkeling ten opzichte van deze normportefeuille kan worden getoetst of door actief beheer waarde is toegevoegd. De tweede maatstaf waartegen de beleggingsresultaten van Bpf MITT worden afgezet is het gemiddelde rendement van een groot aantal Nederlandse pensioenfondsen, zoals dat wordt berekend door WM Company.

Het Feitelijk Rendement van de beleggingsportefeuille van Bpf MITT ten opzichte van het Norm Rendement over 2008 is met -5,9% achtergebleven. De oorzaken zijn als volgt:

- a. De normportefeuille kent een aantal benaderingen. Zo wordt voor de beleggingscategorieën Onroerend Goed en Hedge Funds een 'kas plus opslag'-benchmark (bijvoorbeeld Euribor + 1%) gehanteerd. Op korte termijn –en zeker in paniekerige markten– is er tussen de benchmark en portefeuille weinig verband en kunnen grote verschillen ontstaan. Het beperkt aantal benchmarks dat beschikbaar is voor deze markten voldoet vaak niet aan de eisen dat een benchmark onder andere transparant en repliceerbaar dient te zijn en hierdoor geen goede vergelijkbaarheid kan worden gemaakt. Om die reden is gekozen voor een "kas plus" benchmark. Dit verklaart ca.-3,2%-punt, maar dit is geen aanduiding dat er onzorgvuldig beheer heeft plaatsgevonden.
- b. In de portefeuille hebben een tweetal incidenten voorgedaan waarvan de oorzaak niet direct is te relateren aan het jaar 2008. Dit verklaart -0,8%-punt. Naar aanleiding hiervan zijn procedures aangescherpt en is de portefeuille grondig getoetst.
- c. De reguliere beleggingsstrategie van een fundamentele benadering heeft wegens het irrationele gedrag van de markten niet gewerkt. Dit verklaart de overige -1,9%-punt. Dit kan vooral worden toegewezen aan het rendement binnen de beleggingsportefeuille Vastrentend Europa. Deze portefeuille, bestaande uit staatsobligaties en bedrijfsobligaties, kende in 2008 een hogere weging dan de benchmark in financiële waarden. In de kredietcrisis zijn vooral deze obligaties en dan vooral de achtergestelde leningen, zogenaamde tier 1, fors afgestraft.

In de bijzondere beweeglijke markten van 2008 waar markten irrationeel gedrag vertoonden, is het complex om met een beleggingsstijl gebaseerd op een fundamentele

visie de markten te verslaan. Met name in de liquide beleggingscategorieën was het effect hier groot. Binnen deze context heeft ook een aantal incidenten plaatsgevonden in de portefeuille. Het faillissement van Lehman Brothers raakte de vastrentend Europa portefeuille. De grootschalige fraude van Hedge Funds Manager Madoff had ook haar weerslag op de Hedge Funds portefeuille. Tot slot is binnen de Europese aandelenportefeuille verlies geleden op het overname gevecht tussen de autofabrikanten Porsche en Volkswagen.

Vergelijking met de normportefeuille

Bpf MITT heeft er voor gekozen risico op rentedalingen voor een belangrijk deel af te dekken. Hierdoor stabiliseert de ontwikkeling van de dekkingsgraad en is de vereiste reservebuffer lager. Het deel van het risico dat hiermee verminderd wordt, kan ergens anders worden ingezet: daar waar het fonds verwacht extra rendement te kunnen halen. Door de per saldo in 2008 gedaalde rente, boekt Bpf MITT een positief rendement op de renteafdekking. De waarde van de pensioenverplichtingen steeg echter eveneens door de dalende rente. De hogere pensioenverplichtingen in combinatie met het positieve rendement op de renteafdekking, stabiliseren de dekkingsgraad ten opzichte van een situatie waarin geen renterisico wordt afgedekt in de portefeuille. Bij een omgekeerde beweging treedt die stabilisering ook op: een stijgende rente zorgt voor verlies op de renteafdekking, maar lagere pensioenverplichtingen. Hierdoor is het fonds onder alle economische omstandigheden minder gevoelig voor veranderingen in de rentestand.

Rendement Bpf MITT

	2008	2007	2006
Feitelijk Rendement	-13,66%	1,06%	6,23%
Norm Rendement	-7,68%	1,80%	5,88%

Het Feitelijk Rendement in vergelijking met het universum van Nederlandse Pensioenfondsen, WM-universum, steekt positief af. Het gemiddelde rendement van Nederlandse pensioenfondsen bedroeg -16,6% terwijl Bpf MITT een rendement van -13,66% behaalde.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Leidende beginselen en actief aandeelhouderschap

Bpf MITT gelooft dat bedrijven die verantwoord met hun omgeving en hun mensen omgaan, op de lange termijn de beste overlevingskansen en de beste rendementsvooruitzichten hebben. Het fonds hanteert daarom sinds 2008 een achttal leidende beginselen, waaraan alle beleggingen getoetst worden. De beginselen zijn afgeleid van de door Bpf MITT begin 2008 ondertekende Principes voor Verantwoord Beleggen van de Verenigde Naties (UN-PR) en van andere internationaal gerespecteerde codes en verdragen.

Uitsluiting en dialoog

Bpf MITT laat ondernemingen via haar vermogensbeheerder Mn Services beleggingsfondsen waarin wordt belegd, toetsen aan de leidende beginselen. Wanneer een onderneming de beginselen overtreedt, kan onderscheid worden gemaakt tussen overtredingen die eigen zijn aan het product dat de onderneming maakt, versus overtredingen die plaatsvinden in het productieproces. Overtredingen op productniveau leiden in het algemeen tot uitsluiting uit de beleggingsportefeuille. Het gaat dan bijvoorbeeld om ondernemingen die omstreden wapens produceren. Bpf MITT wil haar invloed zo actief mogelijk gebruiken. Daarom is het uitsluiten van een onderneming uit de beleggingsportefeuille slechts een laatste redmiddel. Het is vaak effectiever de dialoog met een onderneming aan te gaan om op die manier de onderneming te bewegen tot een meer verantwoord beleid. De dialoog wordt gezocht met ondernemingen die de leidende beginselen van Bpf MITT overtreden in het productieproces. Daarbij gaat het om zaken als ondernemingsbestuur, arbeidsomstandigheden, de inzet van kinderarbeid, de omgang met mensenrechten en milieukwesties.

De vermogensbeheerder van Bpf MITT Mn Services, was in 2008 met ongeveer 150 ondernemingen in gesprek over verantwoord ondernemen. Dit namens de beleggingsfondsen waarin Bpf MITT participeert. Het voeren van een belangrijk deel van die contacten wordt door Mn Services op haar beurt weer uitbesteed aan externe partijen. De Britse vermogensbeheerder F&C neemt circa

100 ondernemingen wereldwijd voor zijn rekening terwijl het Governance Platform met een twintigtal Europese bedrijven in gesprek is. De overige contacten worden door Mn Services zelf onderhouden.

Stembeleid

Met ingang 2008 wordt door Mn Services namens de beleggingsfondsen waarin Bpf MITT participeert wereldwijd gestemd op aandeelhoudersvergaderingen. Dit gebeurt op basis van een eigen stembeleid, dat is gebaseerd op de leidende beginselen. Het stembeleid leidde in 2008 tot een aanzienlijk aantal stemmen tegen voorstellen van het management van de ondernemingen waarin wordt belegd. Het ging daarbij vooral om voorstellen voor invoering van beschermingsconstructies, benoeming van niet-onafhankelijke commissarissen, te ruime bevoegdheden uitgeven of inkopen van eigen aandelen en aanpassingen van het beloningsbeleid. Vooral op Amerikaanse aandeelhoudersvergaderingen werd ook veelvuldig gestemd over milieukwesties en sociale aandeelhouders-resoluties. De meeste van deze resoluties worden gesteund, tenzij ze vragen om initiatieven die de onderneming al

heeft genomen of de continuïteit van de onderneming ernstig bedreigen. Een volledig overzicht van de uitgebrachte stemmen wordt verstrekt in periodieke rapportages op de website van het fonds.

Bestemming van het saldo

In de bestuursvergadering van 17 juni 2009 heeft het bestuur besloten het negatieve saldo over 2008 van € 356.962.000,- als volgt te verdelen.

	x € 1.000
Extra reserve	-352.419
Bestemmingsreserve SUT	-1.379
Bestemmingsreserve ROOT	-870
Bestemmingsreserve RAM	-1.057
Bestemmingsreserve dekkingsgraad Confectie	-1.237
	<hr/>
	-356.962

Heerlen, 17 juni 2009

F. Keun
Voorzitter even jaren

A.A.J.M. Dahlmans
Secretaris even jaren

mw. N.L. Hofman

Th. Katerberg

J. Hasselman

mw. C.H.L. Kwakkelstein

H.J.A. Marsman

J.A. Spruijt

Jaarrekening

Balans per 31 december

na winstbestemming, in duizenden euro

Activa	2008	2007
Beleggingen voor risico pensioenfond		
• Onroerende zaken		
– Aandelen vastgoedmaatschappijen	103.368	123.113
• Zakelijke waarden		
– Aandelen	164.759	258.342
• Vastrentende waarden		
– Obligaties	512.089	468.951
– Leningen op schuldbekentenis	19.598	9.008
– Deposito's	65.045	54.331
	596.732	532.290
• Derivaten		
– Valutaderivaten	20.099	33.237
– Commodityderivaten	0	13.760
– Rentederivaten	51.737	0
	71.836	46.997
• Overige beleggingen		
– Hedge fondsen	49.481	50.369
– Private equity	1.998	0
– Infrastructuur	10.491	0
	61.970	50.369
	998.665	1.011.111
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	7.556	7.596
Vorderingen en overlopende activa	68.353	127.021
Liquide middelen	12.379	1.494
	1.086.953	1.147.222

Passiva	2008	2007
Stichtingskapitaal en reserves		
Extra reserve	-75.744	270.737
Bestemmingsreserve SUT	7.982	10.870
Bestemmingsreserve ROOT	5.225	6.095
Bestemmingsreserve RAM	-415	6.581
Bestemmingsreserve dekingsgraad Confectie	7.823	9.059
	-55.129	303.342
Technische voorzieningen		
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds	977.326	759.246
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	7.556	7.596
	984.882	766.842
Overige technische voorzieningen		
Voorziening SUT	250	553
Voorziening ROOT	501	2.953
Voorziening RAM	5.058	4.292
	5.809	7.798
Kortlopende schulden		
	151.391	69.240
	1.086.953	1.147.222

Staat van baten en lasten

in duizenden euro

	2008	2007
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds		
Directe beleggingsopbrengsten	9.607	5.448
Indirecte beleggingsopbrengsten	-155.065	4.601
Kosten vermogensbeheer	-2.434	3.226
	-147.892	13.275
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	58.651	53.190
Saldo van overdrachten van rechten	1.369	92.901
Pensioenuitkeringen	-50.131	-46.201
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		
Wijziging rekenrente voorziening pensioenverplichtingen	-189.684	70.243
Inkoop	-30.266	-29.556
Indexatie	48	-12.342
Sterfte	675	563
Arbeidsongeschiktheid	926	-908
Waardeoverdrachten	-2.228	-73.107
Afkoop	11.665	10.462
Mutaties	-4.972	-3.288
Correcties	-126	286
Wijziging grondslagen	37	-810
Verwachte uitkering	31.504	27.611
Vrijval excassokosten	630	552
Intrest	-35.684	-32.426
Toevoeging kostenvoorziening	-605	-7.873
	-218.080	-50.593

	2008	2007
Mutaties overige technische voorzieningen		
Voorziening SUT	303	-106
Voorziening ROOT	2.452	5.248
Voorziening RAM	-766	-555
	1.989	4.587
Herverzekering		
Uitkeringen uit herverzekering	897	954
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-4.182	-3.461
Overige baten en lasten	417	-410
Saldo van baten en lasten	-356.962	64.242
Bestemming van het saldo		
Extra reserve	-352.419	51.844
Bestemmingsreserve SUT	-1.379	9.501
Bestemmingsreserve ROOT	-870	2.714
Bestemmingsreserve RAM	-1.057	336
Bestemmingsreserve dekkingsgraad Confectie	-1.237	-153
	-356.962	64.242

Kasstroomoverzicht

in duizenden euro

	2008	2007
Pensioenactiviteiten		
Ontvangsten		
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	53.852	55.780
Uitkeringen uit herverzekering	1.123	910
Wegens overgenomen pensioenverplichtingen	132.647	-4.324
Overige mutaties	43	0
[A]	187.665	52.366
Uitgaven		
Uitgekeerde pensioenen en afkopen, loonheffing, sociale premies en andere inhoudingen	-52.254	-42.982
Wegens overgedragen pensioenverplichtingen	-3.680	-3.049
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-4.108	-3.552
Overige	-1.345	-558
[B]	-61.387	-50.141
Beleggingsactiviteiten		
Ontvangsten		
Directe beleggingsopbrengsten	9.681	5.199
Verkopen en aflossingen beleggingen	60.955	111.175
[C]	70.636	116.374
Uitgaven		
Aankopen beleggingen	-181.325	-128.608
Kosten van vermogensbeheer	-2.434	3.226
[D]	-183.759	-125.382
Mutatie geldmiddelen (som van A t/m D)	13.155	-6.783
Saldo geldmiddelen 1 januari	-776	6.007
Saldo geldmiddelen 31 december	12.379	-776¹⁾

1) Inclusief negatieve banksaldi opgenomen onder de kortlopende schulden.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Toepassing richtlijnen voor de jaarverslaggeving

Bpf MITT heeft bij de samenstelling van dit jaarverslag de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving toegepast.

Stelselwijziging boekjaar 2007

Met de invoering van de Pensioenwet per 1 januari 2007 worden beleggingen en pensioenverplichtingen gewaardeerd tegen actuele waarde. Voor het fonds heeft dit belangrijke gevolgen voor de waardering van de pensioenverplichtingen. Met ingang van 2007 vindt waardering plaats met inachtneming van de uitgangspunten van het Financieel Toetsingskader (FTK). Dit betekent de introductie van onder meer andere sterftetafels (met sterftetrend) en het gebruik van de marktrente in plaats van een vaste rekenrente van maximaal 4%.

Waardering

Algemene grondslagen

Alle activa en passiva zijn gewaardeerd tegen de kostprijs, tenzij hierna een andere waarderingsgrondslag wordt vermeld. Voor kortlopende vorderingen en schulden wordt de kostprijs geacht een redelijke benadering te zijn van de reële waarde.

Buitenlandse valuta

Activa en passiva in buitenlandse valuta zijn omgerekend tegen de ultimo jaar geldende koersen.

Aandelen, aandelen vastgoedmaatschappijen en overige beleggingen

De ter beurse genoteerde aandelen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijnde de beurswaarde. De niet ter beurse genoteerde fondsen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijnde de intrinsieke waarde.

Obligaties

De obligaties zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijnde de beurswaarde.

Leningen op schuldbekentenis

De leningen op schuldbekentenis zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde. Onder actuele waarde wordt in dit verband verstaan de contante waarde van de toekomstige kasstromen op basis van het effectieve rendement ultimo het verslagjaar van overeenkomstige leningen, rekening houdend met de mogelijkheid van vervroegde aflossing.

Herverzekering

De waarde van de herverzekeringspolissen wordt berekend op dezelfde grondslagen als de voorziening pensioenverplichtingen.

Extra reserve

Aan de extra reserve worden de jaarresultaten toegevoegd.

Bestemmingsreserve SUT

Bij het besluit tot liquidatie van de SUT per 1 januari 2005 is besloten het batig saldo van de stichting over te dragen aan Bpf Textiel. Dit batig saldo bestond uit de technische voorzieningen van de stichting voor de lopende en nog te vorderen SUT-uitkeringen alsmede uit een bestemmingsreserve SUT. Een deel van deze bestemmingsreserve (ter grootte van 30% van de voorziening) is vanwege het ontbreken van een kortingsbepaling in het reglement bedoeld om negatieve technische resultaten op te vangen. Het bestuur kan besluiten met het resterende deel uit deze bestemmingsreserve andere regelingen te financieren die in het kader van een wijziging van de pensioenregeling worden getroffen om werknemers in de Tapijt- en Textielindustrie de mogelijkheid te bieden vrijwillig vervroegd uit het arbeidsproces te treden, zoals het Reglement Overgangsregeling Overbruggingspensioen Textielindustrie (ROOT). Aan de bestemmingsreserve SUT vindt toevoeging van het gemiddelde beleggingsrendement van Bpf MITT plaats. De aanwezige middelen ultimo 2008 zijn bepaald door de middelen ultimo 2007 enerzijds te verminderen met de nieuwe opbouw over 2008 en de SUT-uitvoeringskosten 2008 en anderzijds te vermeerderen met de beleggingsopbrengsten (gemiddelde beleggingsrendement Bpf MITT).

Bestemmingsreserve ROOT

Deze bestemmingsreserve ROOT is per 1 januari 2006 overgenomen van de Stichting Vrijwillig Uittreden Textielindustrie. De aanwezige middelen ultimo 2008 zijn bepaald door de middelen ultimo 2007 enerzijds te vermeerderen met de beleggingsopbrengsten en anderzijds te verminderen met de nieuwe opbouw over 2008 en met de ROOT-uitvoeringskosten 2008. Aan de bestemmingsreserve ROOT vindt toevoeging van het gemiddelde beleggingsrendement van Bpf MITT plaats.

Bestemmingsreserve RAM

De aanwezige middelen ultimo 2008 zijn bepaald door de middelen ultimo 2007 enerzijds te vermeerderen met de RAM-premies 2008 en anderzijds te verminderen met de nieuwe opbouw over 2008 en met de RAM-uitvoeringskosten 2008. Aan de bestemmingsreserve RAM vindt toevoeging plaats van het gemiddelde beleggingsrendement van Bpf MITT.

Bestemmingsreserve dekkingsgraad Confectie

Dit betreft een reserve ter grootte van het positieve verschil in dekkingsgraad bij Bpf Confectie ultimo 2005 ten opzichte van de dekkingsgraad ultimo 2005 van Bpf Textiel. Deze reserve is primair beschikbaar voor een eventuele extra indexatie van (gewezen) deelnemers van Bpf Confectie (op grond van artikel 12.1, lid 9, pensioenreglement) in geval in enig jaar het loonindexcijfer hoger zou uitvallen dan het prijsindexcijfer.

De jaarlijkse toevoegingen aan deze bestemmingsreserve bestaan uit het gemiddelde beleggingsrendement van Bpf MITT. Aan deze reserve wordt de additionele indexatie onttrokken.

De bestemmingsreserves zijn ultimo 2008 juist gealloceerd.

Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening is gebaseerd op de volgende actuariële grondslagen:

Intrest:	Rentetermijnstructuur van De Nederlandsche Bank.
Sterfte:	AG Prognosetafel 2005-2050 (startjaar 2009) waarop ervaringssterfte (Watson Wyatt 2008) wordt toegepast.
Gehuwdheid:	Bij de vaststelling van de voorziening voor partnerpensioen wordt uitgegaan van het ongehuwde partnersysteem. De gehanteerde partnerfrequenties zijn de partnerfrequenties behorende bij de overlevingstafels GBM/V 1985-1990. Op pensioendatum geldt een partnerfrequentie van 100%.
Uitkeringen:	De uitkeringen worden continu betaalbaar verondersteld.
Leeftijden:	Aangenomen wordt dat alle verzekerden geboren zijn op de 1ste van de maand van hun werkelijke geboortedatum.
Leeftijdsverschil:	Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op 3 jaar gesteld (man ouder dan vrouw).
Kosten:	In de voorziening pensioenverplichtingen is een excassovoorziening begrepen van 2% van de netto voorziening.

Voorziening SUT

Dit betreft de van de SUT overgenomen SUT-verplichtingen.

Voorziening ROOT

Dit betreft de van de SUT overgenomen verplichtingen uit hoofde van de ROOT-regeling.

Voorziening RAM

Dit betreft de verplichtingen uit hoofde van de RAM-regeling.

Resultaatbepaling

Algemeen

De lasten en baten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder directe beleggingsopbrengsten wordt bij vastrentende waarden verstaan de rente-opbrengst vermindert met de kosten; bij de aandelen wordt hieronder verstaan het bruto-dividend vermindert met de kosten. De intresten van overige activa en passiva worden opgenomen op basis van nominale bedragen.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden de volgende resultaten opgenomen:

- gerealiseerde en niet-gerealiseerde koersverschillen van aandelen vastgoedmaatschappijen, aandelen, obligaties, leningen op schuldbekentissen en hypotheke;
- boetes bij vervroegde aflossingen van leningen op schuldbekentissen;
- valutaverschillen inzake deposito's en bankrekeningen in buitenlandse valuta en valutatermijntransacties.

Kosten van vermogensbeheer

Onder de kosten van vermogensbeheer worden de administratiekosten opgenomen die verband houden met het beheer van de beleggingen.

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum

Het herstelplan van het fonds is gebaseerd op de feitelijke situatie per 31 december 2008. Inmiddels is in de loop van 2009 de dekkingsgraad tot en met maart 2009 verder gedaald als gevolg van de negatieve ontwikkelingen op de aandelen- en rentemarkten. Vanaf april 2009 heeft een lichte stijging plaatsgevonden. Bij het vaststellen van de sturingsmiddelen en maatregelen in het herstelplan is hiermee geen rekening gehouden. Periodiek wordt door het bestuur de voortgang van het herstelplan geëvalueerd. De dekkingsgraad wordt daartoe maandelijks berekend. Het bestuur houdt daarmee de vinger aan de pols. Het eerstvolgende officiële toetsmoment is 31 december 2009. Indien op dat moment het herstel achterloopt ten opzichte van het zogenaamde "haalbare pad" (bijvoorbeeld door dalende dekkingsgraden), kan dat aanleiding zijn tot het gebruik van een aanvullende maatregel zoals het inzetten van de bestemmingsreserves of het vaststellen van een voorwaardelijke korting.

Financiering

Het fonds heft bij de werkgever een doorsneepremie van 21% van de pensioengrondslag voor de basispensioenregeling. Daarnaast wordt een premie geheven van 2,1% van het loon voor de financiering van de overgangsregeling extra pensioeninkoop en de aanvullingsregeling CAO (RAM). De Confectie-ondernemingen (ex deelnemers per 31 december 2005 aan SBC) genieten een korting van 1,2% op de verschuldigde RAM-premies. Deze korting wordt door Stichting Vrijwillig Uittreden Confectie-Industrie betaald aan Bpf MITT. Van beide premiepercentages mag maximaal een derde bij de werknemers in rekening worden gebracht.

De omvang van de premie is voldoende te achten voor de opbouw van de in enig jaar te verkrijgen aanspraken, de dekking van het overlijdensrisico en het risico van

premiervrije deelneming wegens arbeidsongeschiktheid. Verder bevat de premie een component ter dekking van de kosten in het boekjaar en ter vorming van de voorziening voor excasso-kosten en wordt rekening gehouden met het beoogde weerstandsvermogen.

Er kan voor een door het bestuur vast te stellen periode een korting op de premie worden verleend op grond van de vermogenspositie van het fonds. De korting wordt slechts verleend indien er sprake is van een toereikende voorziening pensioenverplichtingen en een toereikend weerstandsvermogen.

Resultaatbestemming

Bepalingen omtrent de resultaatbestemming

Conform hoofdstuk 8b van de ABTN dienen de jaarresultaten te worden toegevoegd aan de extra reserve.

Resultaatverdeling

In de bestuursvergadering van 17 juni 2009 heeft het bestuur besloten het negatieve saldo over 2008 van € 356.962.000,- als volgt te verdelen.

	2008
	x € 1.000
Extra reserve	-352.419
Bestemmingsreserve SUT	-1.379
Bestemmingsreserve ROOT	-870
Bestemmingsreserve RAM	-1.057
Bestemmingsreserve dekkingsgraad Confectie	-1.237
	-356.962

Uitvoering

Vermogensbeheer

Het bestuur van het pensioenfonds is verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid en de uitvoering daarvan. Het bestuur heeft een beleggingscommissie gevormd, die tot taak heeft het beleggingsbeleid voor te bereiden en te monitoren. Mn Services N.V. is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleggingsbeleid binnen de richtlijnen die daarvoor door het bestuur op advies van de beleggingscommissie zijn vastgelegd.

Administratie

De pensioen- en de financiële administratie worden uitgevoerd door AZL N.V. te Heerlen. De beleggingsadministratie wordt verzorgd door Mn Services N.V. te Rijswijk. De controle van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgevoerd door Watson Wyatt B.V. te Purmerend, certificerend actuaris van het pensioenfonds. De controle van de jaarrekening is uitgevoerd door KPMG Accountants N.V. te Utrecht.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen Mode-, Interieur-, Tapijt- en Textielindustrie te Heerlen is aan Watson Wyatt B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2008.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening. In overeenstemming met de richtlijn "Samenwerking tussen accountant en actuaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen" heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens en de bevindingen van de accountant ten aanzien hiervan zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt voor mijn beoordelingswerkzaamheden heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld, en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb

mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangegane verplichtingen zal kunnen nakomen. De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Met inachtneming van het voorafgaande en het navolgende verklaar ik dat naar mijn overtuiging is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van de artikelen 131, 132 en 133. De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningregels en uitgangspunten, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een dekkingstekort en een reservetekort. Vanwege de omvang van het dekkingstekort zijn de technische voorziening niet volledig door waarden gedekt.

De vermogenspositie van Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen Mode-, Interieur-, Tapijt- en Textielindustrie is naar mijn mening onvoldoende, vanwege een dekkingstekort. Daarbij is bepalend de mate van waarschijnlijkheid dat het pensioenfonds zal kunnen voldoen aan de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, in aanmerking nemend het streven inzake toeslagen, zoals aan verzekerden meegedeeld en de in wet- en regelgeving opgenomen criteria.

Purmerend, 17 juni 2009

Mw. A. Plekker AAG
verbonden aan Watson Wyatt B.V.